

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadják el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 262. szám.

Csütörtök, november 16

Tessék választani!

— november 16.

A koalíciós lapok és szónokok különböző frázisainak mindig visszatérő refrainje az a ráfogás, mintha a Fejérváry-kormány programjának célja tulajdonképpen az lenne, hogy a demokratikus jelszavak által félrevezetett tömegeket csikarjon ki a militarizmus számára. Ugy, amint ezt a ráfogást bizonyítatlanul odaveték, épen úgy, de talán mégis sokkal több alappal azt lehetne viszonzásul kijelenteni, hogy a koalíciónak meg az a tulajdonképeni célja, hogy a nacionalista jelszavak által félrevezetett tömeg figyelmét az ország bajainak igazi orvosságáról, a demokráciáról elterelje.

De a koalíció ráfogása — épen csak ráfogás. Hiszen a Fejérváry-kormány katonai dolgokban határozottan takarékoskosságot ígér és az általános szavazati jog behozatalával módot is ad a népnek ezen ígéret hatóságos ellenőrzésére. Hogy pedig összes ígéreteit és reformjait csakugyan komolyan veszi, azt eléggé bizonyítja az a tény, hogy a reformokat tárgyzó számos törvényjavaslat már készen van és részben már december 19-ikén be is fog terjesztetni.

Ellenben a koalícióról köztudomású tény, hogy egyetlen jelszaváról, a magyar vezényszó-ról, már ismételtlen hajlandó volt lemondani egy deklaráció kedvéért. Gróf Andrássy Gyula ismételtlen ment Bécsbe, hogy koalíciós megbízásból ily értelemben folytasson békétárgyalásokat. Apponyi volt az első, aki a Pittich-féle tárgyalások idején egy ily deklaráció fejében följánlotta két esztendei halasztás mellett a katonai terheket. Kossuth Ferenc pedig számos cikket írt, melyben azt a mindenestre csak helyeselhető igazságot fejtegette, hogy egy nemzeti irányban megnyugtató királyi kijelentés fejében meg lehet, sőt

meg kell adni minden katonai követelést, mely az ország biztonságának és békéjének érdekében áll. E szerint hát a koalíció is — egy deklaráció ellenében — hajlandó lenne „áldozatokat hozni a militarizmus számára.”

Igy hát, ha ugyan a koalíciónak a kormány ellen szórt ráfogása igaz lenne is, végeredményben nem is arról volna szó, hogy a magyar nép áldozzon-e a militarizmusért, vagy ne áldozzon, hanem csak arról van szó, hogy áldoztat a Fejérváry-kormány kezébe tegye-e le, vagy pedig a koalíció kezébe. Ha a Fejérváry-kormány adja meg a katonai szükségletet, akkor kap érte általános szavazati jogot, progresszív adót, ingyenes népoktatást, föld-purcellázást és tehermentesítést. Ha pedig a katonai terheket a koalíciónak szavazza meg, akkor kap érte — egy deklarációt... Tessék választani!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 10 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 7 óráig az urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

- November 20. Rendes városi közgyűlés.
- „ 22. Városi képviselőválasztások.
- „ 24. Nemes baromfivásár.
- December 2. Közig. tanfolyamhallgatók estélye.
- „ 9. Estély az árvaház alapja javára.
- „ 11. Közig. bizottság ülése.

— A vörös-kereszt köréből. A magyar korona országai vörös-kereszt egyesületének központi igazgatósága a torontáli vörös-kereszt fiókokról a következő jelentést közli:

A nagybecskereki vörös-kereszt fiókegylet tisztikara azonos a megyei választmányával s 35 alapító, 53 huszoronás, 133 rendes és 1 rendkívüli tag mellett 4713 korona 29 fillér

vagyonnal rendelkezett. Háboru esetén a fiókegylet beteggüdió állomást és kiségitő kórházat fog fenntartani. Az ebből felmerülő költségeket a választmány nagyjából saját pénztárából fedezi. Mindkét egészségügyi intézet teljesen elő van készítve.

A ferencfalvi (azelőtt franzfeldi) fiókegylet elnöke: Bohus Karolyné; alelnök: Ruppenthal Ádám; jegyző: Lénia Rezső; pénztárnok: Leme Rezsőné; orvos: dr. Stromszky Adolf. Volt a fiókegyletnek 28 rendes tagja és 1531 korona 42 fillér vagyona. A fiókegylet múlt évi tevékenységének eredményéről a választmány a következőkben számol be: „Múlt évi február hó 6-án táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelme 50 korona 49 fillér volt. Karácsonykor 11 szegény iskolagyermeket és 2 feleőt beteges leányt látott el meleg téli ruhával 79 korona 56 fillér értékben. Egy szegény tüdőbeteg asszonyt időről-időre egy-egy koronával segélyezett s az a címen kiadott összesen 5 koronát tesz ki. A torontálmegyei tanfelügyelőség a fiókegyletnek az állami iskola növendékeinek felruházásáért a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur nevében is köszönetet mondott.”

A katalinfalvi fiókegyletnek 12 rendes tagja és 339 korona 29 fillér vagyona volt. Elnöke: Holcz Ferenc piébános; jegyző és pénztárnok: Köllinger János; orvos: dr. Putz Jakab. A fiókegyleti választmány szintén részt vett a jótékonyág nemos gyakorlásában s négy helybeli szegény között 15 korona 26 fillér segélyt osztott szét.

Az orlováti vörös-kereszt fiókegylet elnökei: Damjanov Milivoj és Radjosevits Dusan; jegyző: Dudvarski Szilárd; gondnok: Stefanovits Vazul; pénztárnok: Borin István. Volt a fiókegyletnek 10 rendes tagja és 74 korona vagyona. A fiókegyleti választmány szegény anyagi eszközeire való tekintettel a folyó évek elintézésére és a tagsági díjak beszedésére szorított. A farsangban táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelme 23 korona 60 fillér volt.

A révauffalui vörös-kereszt fiókegylet elnökei: Roskulecz Adél és Sigmund József; jegyző: Christof Miklós; pénztárnok: Bernát András; orvos: dr. Mihájlits Viktor. A fiókegyletnek 9 rendes tagja s 3519 korona 91 fillér vagyona volt. A fiókegyleti választmány újraszervezése érdekében s a tagok gyűjtését illetőleg a szükséges előintézkedések megtörténtek. A fió-

A „TORONTÁL” tárcája.

Fosztlányok az élet komédiáiból.

(A „Torontál” eredeti tárcája.)

Doktor Diogenes.

A ruhája rongyos volt mindig. Mert nem bírta megcsináltatni. A szakadozott farkó kabát zsebében — iszonyu pupot csinálva — meghúzódott az ügyvédi oklevél. Egy fiatal lélek álma. Egy élet reménye. Egy zseni életéjének megvalósulása. Ámatlanul. — hideg szobában — átvirrasztott órák keservesen szerzett gyümölcse.

S mit kapott cserébe mind ezekért? Egy nevet. Egy gnyit. Amelyet visel egész életén keresztül. Amelytől nem szabadítja meg senki. Doktor Diogenes.

A cipős téli szél fékvesztetten száguld végig az utcán. A villanyos csengése, a kocsik robogása belevész a törtető elem üvöltésébe. Egy mellékutca erős derékszögellésénél pár pillanatra megáll. Aztán felkavarva a szállingózó hóhelyeket, bömbölve, sikongva csapja a járókelők szemé közé.

A siető, céljal bíró embertömegekből kiválik egy alak. Tétova léptekkel poroszkál előre. Néha néha megeszik a sikos járdán.

Fajdalmas szemekkel néz az ablakokból kiszűrődő fény sugarára. Ahol — vidám tűz pattogása mellett — valaki otthon van a családi körben. Vagy ahol várnak valakit gyöngéd szeretettel. Ahol elfeledtetik valakivel a nap fáradozásait. És reá nem vár senki. Zsebében nincs egy fillér. Nem tudja, hol fogja fejét lehajítani. Ó, aki itt hordozza azt az észszel megszerzett drága pergamentet. Aki gyermekkorától kezdve hallotta mindig: Ember, derék ember lesz belőle.

Lassan vándorogott tovább. Végig a Kossuth Lajos-utcán. Célátlanul előre. Fényesen kivilágított szállóhoz ért. A nagy teremben valami hallgató magyar nótát játszott a cigány.

Fakó arcát odatapasztotta egy ablaktáblára. Nézte a szoba melegében, gáz égők fénye mellett forrongó képet.

Nézte so'áig. Nagyon sokáig. Üres lett lassan az utca. Mind ritkábban és ritkábban szólt a villanyos éles csengő hangja. Mind többet és többet halott kiszűrődni az éterem zsvájából.

Mintha az asztalfőn ülő embert ismerte volna. Hasonlított egy régi kollegájához. De még sem! Nem lehet az! Hiszen az be volt már zárva. Sikkasztott. Évekkel eszelött. Célátlanul nézte tovább a képet. Egyszerre csak felállt egy ur. Egy fehér

szakállu öreg. Közébe vette a habzó pezsgős poharat. És elkezdett szólni:

— Uram, uram! Nagyságos Barthay János uram...

Az utcán lézengő ember megtántorodott. Ó az!

Valami fájdalmas mosoly vonult végig az ajkán. Amit talán sirásnak is lehetett volna venni. Lassan botorkált tovább.

— Látod, az nagyságos ur. Bankettot adnak a tiszteletére. Felköszöntik. Te pedig ében fogsz halni. Te! Aki nem bántottad soha a másét.

— Hanem ő nagyságos ur. A sikkasztó. Aki ruháján hordozza a bőrtőn dohos lehelletét. Felért a lánchidra.

Körülnézett. — Mennyi fény! Mennyi pompa! Az emberi elme szédületes találmányai. Világcsodái közé tartozó építmények. Élettelen mesterművek, élő teremtmények.

— Hanem hol van az ember? Széles karikákat rajzol a Duna — uszó jégtáblákkal behintett — tükre...

Valami sötét alak uszik lassan lefelé a vizen...

— Ibolyát tessék venni. Gyermekkorából nem maradt semmi emlék. Csak egy törődött, halavány arcu, öreg asszony képa. Akit úgy hívott: Édesanyám!

UJDONSÁGOK

női felöltőkben stb. megérkeztek.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

Telefon 141.

egylet a múlt év folyamán szegény iskolás gyermekek felségítésére 40 koronát fordított.

A lajosfalvai vörös-kereszt fiókegyletnek a múlt év végén volt 4 huszkoronás, 23 rendes, 1 rendkívüli tagja s 1030 kor. 77 fillér vagyon. Elnöke: Toth Béláné szül. Gaál Margit; jegyző: Toth Béla; pénztárnok: Pavelka Pál; orvos: dr. Nagy Jenő. A fiókegyleti választmány a múlt esztendő arra használta fel, hogy kereteit tágítsa s a tisztai helyek betöltése által jövőbeni tevékenységének biztos alapot teremtsen. E részbeni törekvése eredményteljes járt, amennyiben az újjászervezés sikeresen befejeztetett s a fiókegylet további rendszeres munkássága biztosítva van.

A fentiekben felül a megyei választmány ügyvezetése alá még 21 fiókegylet tartozik. A megyei választmány és a fiókegyletek együttvéve 1183 taggal bírnak és 35.940 korona 43 fillér vagyon fölött rendelkeznek. Öt fiókegylet ujjalakítása folyamatban van.

Szerb egyházmegyei ülés. A temesvári gör. kelet. szerb egyházmegye szentszéke Létity György dr. püspök elnöke alatt tartott ülésén Kuzmanics Gergely felszentelt lelkész Tiszahegyessre, Staics Sebőt pedig Szerb-Elémérre lelkésznek nevezte ki.

Városi képviselőtestületi tagok választása. A folyó 22-iki városi képviselőtestületi tagok választása kerületenként a következő helyeken fog megtörténni:

I. választó-kerület (Németváros): A németvárosi olvasó-egylet helyiségében. — II. választó-kerület (Németváros): A melencei-utcában lévő Ellmer-féle nagyvendéglőben. — III. választó-kerület (Belváros): A városháza nagytermében. — IV. választó-kerület (Csontika): A vásártéri cédulaházban. — V. választó-kerület (Gradnolica): Az ág. ev. iskolaépületben. — VI. választó-kerület (Oppova): A temesvári-utcai Hutter-féle nagyvendéglőben. — VII. választó-kerület (Oppova): A temesvári-utcai iskolaépületben. — VIII. választó-kerület (Budzsák): A Czevejanov Dusan-féle vendéglőben. — IX. választó-kerület (Amerika): A kaszinó-épületben.

Lipót és Ödön. A névnapok sorában tegnap és ma két ismertebb névnapról kell megemlékeznünk. Egyik Lipót napja, amely tegnap volt, a másik pedig Ödön napja, amelyet ma ünnepeltek. Természetesen úgy tegnap, mint ma akad néhány ház Nagybecskerekben, a holdvidám vendégszeretettel ülték meg a két névnapot. Így tegnap Mencezer Lipótot keresték fel az ismerősök és jóbarátok szerencsekívánataikkal, ma pedig Herr Ödön főgimnáziumi tanárt és Haidegger Ödönt halmozták el gratulációkkal.

Bucsulakoma. Fröhlich Pál nagybecskereki állami iskolai tanítót, mint röviddel ezelőtt mi is közöltük, a közoktatásügyi miniszter a balassagyermati állami elemi iskolához igazgatói minőségben helyezte át. A derék tan-

Aki imádkoz. Akit bálványozott.

Aki halálos ágyán remegő hangon mondta neki: Becsülettel az életet lehet túrni. Becsület nélkül az élet semmi!

Akkor lehunyta szemét.

Ő pedig egyedül maradt két apró testvérével. Akiiket el kell tartani. De mivel?

Ugy elütött a ragyogó kávéház pezsgő életétől az a szelíd, behízelt lányhang:

— Ibolyát tessék venni!

Egy fekete ruhás, szőke leány remegő hangja.

Reá sem nézett senki.

Szóltanul intettek neki: Nem kell!

Még csak egy asztal volt hátra. Reménytelenül ment el oda.

— Ibolyát tessék venni!

A férfi egyszerre elfordult a mellette ülő, festett képű hölgytől.

— Az egész tálcát adja ide!

Arannyal, csengő arannyal fizetett érte.

— Üljön mellém!

— Köszönöm uram! Köszönöm! Testvéreim már régen várnak! És arcát elöntötte a pir. Ahogy csak egy tizenhatéves lány tud elpirulni. És amely pirulás úgy megigézi a férfi lelkét.

— Várhatnak ők még tovább. Csak nem gondolja, hogy kereskedést akarok nyitni ezzel a tenger ibolyával. Azért vettem, hogy maga itt maradjon velem!

A leány egész testében megrázkódott. Megnézte azt a festett képű dämát, ezt a kiélt arcudandyt.

Halk csörrenéssel esett a márványasztalra egy arany.

Felemelte az ibolyás tálcát és indult kifelé a káprázatos, sikos parquette-ű kávéházból.

Az éhes gyermekek aznap nem ettek semmit.

Ifj. Papik Miksa.

férfi távozása alkalmából kartársai, tisztelői és jó barátai szombaton este a kaszinóban bucsu-vacsorát rendeznek tiszteletére.

Torontál alaptványa a román püspökségnek. A románok között régebb idő óta foglalkoznak azzal a tervvel, hogy az aradi és karánsebesi görög keleti román egyházmegyék kebeléből több esperesség kiszakittassék és azok számára Temesvárot új román püspökséget létesítsenek. Most erre érdekes alaptványa történt. Tempea Pál nagytoráki görög keleti román plébános és esperesi helynök halála alkalmából özvegye, született Szucsu Anasztázia 40.000 koronás alaptványt tett a Temesvárot létesítendő görög keleti román püspökségre s ugyancsak 40.000 koronát a Temesvárot létesítendő román tápintézet céljaira. Az alapító levelet Cosma Aurél dr. temesvári román ügyvédnél helyezte el.

Burestély. Amikor pedig elérkezik az az idő, hogy a mustból rámpás, jó, nemcsak iható, de élvezetes, szívet-lelket erősítő ital lésszen, a burasztal derék elnöke, dr. Weiterschan városi főorvos letesz egy hordót „abból a jóból” a társaság asztalára s a rendes törzsvendégek kivül szívesen látja egy pohár borra mindazokat, akik a burokkal rokonszenveznek. A közönség pedig örülve annak az örvendetes ténynek, hogy van még Nagybecskereken olyan egyesülés, a melyben nem politizálnak és nem marakodnak az emberek, hanem tisztán csak szórakoznak, de amellet — mint az évente ismétlődő gyermekfelruházas bizonyítja — nem felejtkeznek meg azokról sem, kiket kegyetlen sorsuk emberitársaik könyörületére utal, évről-évre nagyobb számmal keresi fel a burok rendezte rámpasestélyt. Élénk biznysága ez annak, hogy a közönség ismeri és szereti a burokat, s mint Bielek Antal tegnap egy mély gondolatokban bővelkedő beszédben kifejtette, méltányolja ez asztaltársaság társadalmi és jótékonyági érdemeit. A tegnapi vasesorán ott voltak: dr. Dellimanic Lajos főispán, Jankó Ágost alispán, dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, dr. Várady Imre orsz. képviselő, dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Weiterschan József v. főorvos, Wagner Nándor eleméri plébános, Brunner Jakab h. plébános, Kovács, Burget és Lendvai főgimn. tanárok, dr. Haidegger kórházi igazgató, Alföldi Ede kir. járásbíró, Szabó Béla törvényszéki bíró, Bielek Antal tb. főjegyző, Weiss Izidor a Ferenc József-rend lovagja, Strus Szerafin bankfőnök s közéletünk és a polgárság számos kitünősége, kiknek neveit csak azért nem jegyezzük fel, mert oly hatalmas lista kerülne ki belőle, amilyent a városi képviselőtestületből még akkor sem tudnánk összeállítani, ha ott például az évi költségvetést tárgyalják. A vacsoránál mindvégig a legjobb hangulat uralkodott s számos sikerült felköszöntőt mondtak a burasztal elnökeinek, dr. Weiterschannak, a főispán, alispán, megyei főjegyző, polgármester, képviselő és számos mások egészségére. A burasztal derék megalapítóját dr. Sauerwald Bálint ezredvest Szávits Sándor indítványára táviratilag üdvözölték. A társaság legnagyobb része csak a reggeli órákban hagyta el a kaszinót.

A hajók megvilágítása. A kereskedelemügyi miniszter valamenyi törvényhatóságokhoz a következő körrendeletet intézte:

„A hazai folyókön közlekedő hajók és ezek közül különösen a géperő nélküli közlekedő uszóművek szabályszerű megvilágításának elmulasztása ujjában is számos balesetet okozott. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a hajók személyzete az ideiglenes folyó-, csatorna- és tóhajózási rendszabályoknak a hajók megvilágítására vonatkozó intézkedéseit általában hiányosnak ismeri. Ezenfogyra az 1884. évi május 10-én 16.591. sz. alatt kelt közmunka- és közlekedésügyi miniszteri rendeletre való hivatkozással felhívom a címet, hogy a területén lakó hajótulajdonosokat a hajózási rendszabályok 34. és 77. §-ában foglalt határozmányokra s azok szigorú megtartására figyelmeztesse, saját (rendőri) közegeit pedig az ellenőrzés szigorú gyakorlatára és tapasztalt mulasztások esetében az idézett rendszabályok 114. §-ában megszabott pénzbírság alkalmazására utasítsa.”

Adomány. Dr. Vinczehid Ernőné urnó 10 koronát adományozott az „Iskolagyermekbarát”-egylet céljaira. E nemeslelkű adományért e helyen is hálás köszönetet mond nevezett egylet elnöksége.

Nyomor elől a halálba. Laucs Péter lippai fazekasmester az elmúlt éjjel lakásán felakasztotta magát. A nagy nyomorúság kergette a halálba. Hat gyermeke — mivel anyjuk csak nemrég halt meg — most teljesen árván maradt.

Tél felé. Hűvös, dermesztő szél, mely tépázza az amugy is gyér lombokat; hideg eső, didergő emberek; kellemetlen, szürke borongás; komor felhők és barátságtalan hangulat: ime, heil-e több, hogy csakugyan beleszokjunk a rohamosan közeledő tél gondolatába. A levegő nem ragyog már a szép őszi verőfényben. A fakopasz ágain a szél hárfázik nagy szenvedélylyel. És addig is, amíg szép fehér lepiével a havas téli táj költészete szomorúsággal vegyes új örömekeket hoz, el kell fogadnunk bus rezignációval ezt a poccsát, náthás, szürke világot.

A novemberi vásár. Előre nem látott, szokatlan nagy forgalommal indult meg a mai napon a nagybecskereki novemberi vásár, amely az elmúlt esztendőben rendszerint a leggyengébbek közé tartozott. Főképpen helyi érdekű vásár, a melyen a mi közönségünk szerzi be téli szükségleteit, mert most már tavaszig nem lesz országos vásár. Népies nyelven „káposzta vásár”-nak nevezik, mivel rendszerint ilyenkor veszik kocsiszámra ezt a főzélékfajt, amit télire besavanyítanak. Ma is hosszú sorban állottak egymás mellett a káposzta halmok s vevőközönség is nagy számban sürgött-forgott a káposzta fejek tömegében, mindamallett csak csekély forgalomról lehet beszélni, mert a káposzta ára is, mint minden más cikk az utóbbi évekhez viszonyítva hallatlanul megrágt. Annál élénkebb és számottevőbb volt a mai nap állatvásár forgalma. Nemcsak a vidékről, hanem a helybeli gazdák is nagyszámban jelentek meg úgy, hogy az eléggé tekintélyes számú felhajtashoz képest is nagy volt a kereslet, ami természetesen a árak nagymérvű emelkedését vonta maga után. Maga a felhajtott állatok minősége azonban gyenge, amit újra csak a folytonos takarmányhiányoknak, illetőleg a takarmány drágaságának lehet betudni. Ha a mostani többé-kevésbbé kedvezőtlen időjárás megváltozik, úgy a vásárnak még hátralévő három napja szép reményekkel biztat s kilátás van rá, hogy ez az esztendő egyik legsikerültebb vására lesz. Hivatalos adatok szerint az állatfelhajtás a következőkép alakult: Felhajtottak összesen 865 szarvasmarhát, ezek közül az elsőrendű ökrök párja 800—850 kor. A másodrendű ökrök 600—700 korona. A nyugati fajta elsőrendű tehének ára darabonként 200—300 korona, nyugati fajta másodrendűeké pedig 160—220 kor. Elsőrendű magyar fajta tehének 160—200, másodrendűek 120—160 koronába kerülnek. Az egyéves ökröbörjük párja 80—100 korona, az egyéves fűzőbörjüké pedig 60—70 korona darabonként. A felhajtott sovány sertések száma 560-at tesz ki, míg a kövéreke alig 30—40-et. A felhajtott sovány kocák darabját 80—100 koronáért adták, az egyéves süldők párját pedig 60—70 koronáért. A jól hizott sertések ára kilogrammonként 88—92 fillér között ingadozott. Felhajtottak ezenkívül még 650 darab birkát és ezek párját 26—36 koronáért, a szebb példányokat pedig 40—42 koronáért adták-vették.

Hamisított ötvenkoronások. Ujjában sok hamisított ötvenkoronás van forgalomban. Most a pénzügyminiszter tágabb körben hirdeti az ötvenkoronás bankjegyhamisítvány ismertető jeleit. A bankjegy német oldalának bal részén a saroknégyesög és a női alak feje között kör alakú diszjtmény van. Ez a valódi bankjegyen a négyesöveget érinti, míg a hamisítványon a négyesögtől hézag választja el és ott az átmenő szalagság ábrája látható. A hamisítványoknál különösen a női alakok megváltoztatott arckifejezése tűnik fel, a könyvet tartó alak szemel kicsinyek és álmosak, szája pedig ferde. A magyar szöveg e hamisítványoknál „Törvényes ercepénzt” helyett e szavakat: „torvényes ercepénzt” és a „főtanácsos” helyett „fotanacsos” hibás szavakat tartalmazza. A magyar oldalnak alsó szélén jobb- és balfelől álló „50” szám nullája a hamisítványnál sokkal kisebb, de vastagabb és feltűnően ferde áll.

A Lifka-féle Elektro-Bioskop. A már néhány nap óta városunkban működő Lifka-féle elektro-bioskop tegnap új programot mutatott be, amely szépszámu közönséget vonzott a Vásár-téren külön e célra épített csarnokba. A tegnapi programponok ügyes csoportosításúknál, mozgalmas és színes voltakna! fogva kiváló élvezetet nyújtottak a publikumnak s az előadások befejeztével mindenki nagy tetszéssel nyilatkozott a látottakról. Tegnap este több komoly, hosszabbsorozatú kép mellett még számos derűs és mulattató apróságot láttunk, mint például „Egy rezervista balsorsa”, „A buzgó újságolvasó”, „Megbüntetett halatlanság” stb., a melyek mindannyian általános és hangos derűltséget keltettek. Az érdekes látványosság mindenestre megérdemli a közönség támogatását.

Kiütötte az ág a szemét. Alexovics Pera tegnapelőtt kocsján Temesvárról hazagykezett Ivándára. Nem akart a megrongált országuton menni, ezért letért az országut mellett szaladó ösrényre, mely sűrűn van szegélyezve elvadult eperfakkal. Egy leölgő ág a szerencsétlen gazdának kiütötte balszemét.

tegnapelő
verrel ját
fiu balter
sebével a

ról jelent
éjjel ism
15 000 k
A betörő
nyomozás

ha fölmás

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

— ?

Játék a fegyverrel. Gyírok községben tegnapelőtt Pé a Pál 15 éves odaváló fiu revolverrel játszott, miközben a revolver elsült és a fiu baltenyerét átfúrta. A gondatlan fiu súlyos sebével a temesvári kórházba szállították.

Betörés egy adóhivatalba. Mint Oravicáról jelentik, az oravicai adóhivatalba az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték és onnan a 15 000 koronát tartalmazó kézipénztárt ellopták. A betörők nyomai Karánsebesre vezetnek s a nyomozás most ebben az irányban folyik.

Kinos kérdés. — Mi lesz a riska tehénből, ha fölmászik a lomnici csucsra?

— ?
— Turiska.

Halálos végű szóváltás. Pancsováról jelentik: Szávic Péter és Jovanov István pancsovai lakosok fejszével és ásóval felfegyverkezve a pancsovai szőlőkben összetalálkoztak. Csakhamar élénk szóváltás támadt köztük. Mindketten elhajították veszedelmes szerszámaikat s a helyett dorongokat kaptak fel. Jovanov István, kit három tüst ért koponyáján, halva maradt a színhelyen.

Lövés az éjszakában. Utvin községben tegnapelőtt éjjel Dragomir Damsszkin földművesgazda künön volt káposztakerítjét őrizni, amikor hallotta, hogy kutyája megugat valakit. Arrafelé ment, ahol a kutyát ugatni hallotta. Ekkor puska-lövés dördült el és a golyó Dragomirnak bal-karját eítörte. Az éjszakai lövöldözöt nyomozzák. Valószínű, hogy a támadás bosszu műve volt.

Irodalom.

*** Gyakorlati közigazgatási könyvtár és döntvénytar** (szerkeszti dr. Dolencz József ügyvéd) most megjelent legújabb számnak tartalma a következő: I. A közhivatalnok ipart nem gyakorolhat. — II. Az iparengedély területi hatálya. — III. Meghatalmazott a képviselőtestületben. — IV. A jegyzői fizetés-kiegészítés. — V. Adókievítés az ex lexben. — VI. Késedelmi kamat a IV. osztályú adó után. I. Könyvtári rész: Dr. Perger Kálmán nagyszombati főszolgabíró: „A képviselőtestület szervezése és a tisztújítás kis- és nagyközségekben” (IV. folytatás). II. Döntvénytári rész: A községben fekvő vagyona után adót fizető természetes személy, ha ott nem lakik is, csupán e miatt a községi választói jogosultságból nem zárható ki. A községi illetőség elismerésére a törvény rendelkezései szerint a képviselőtestület, nem pedig az előjáróság hivatott. Az illetőség felelőssége. Fizetési meghagyás alapján 40 kor. erejéig a végrehajtást a községi bírság fogantostani tartozik. Szabad kikötő használati díja. Üzletvezető molnár járandósága. Munkakönyv nélküli téglaverő. Ember ellen irányult szándékos fejszedobás ügyben. Cselédér iránt a cseléd örökösai által indított ügyben. Lókereskedő ellen hajcsárja által napszám megtérítése iránt indított ügyben. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 74. II. em. Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra 1 kor. Egy füzet ára 60 fillér.

TÁVIRATOK

A helyzet.

A miniszterelnök ltthon.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök, aki már visszaérkezett Bécsből, tegnap este megjelent a haladó pártban, ahol elbeszélgetett a kör tagjaival, majd a miniszterekkel visszavonult a miniszteri szobába.

A jelvénykérdés.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egyes lapok azt írják, hogy a közös hadsereg jelvényeinek és zászlókérdésének rendezésére megalakítandó bizottságba Fejérváry László és Marczali Henrik fognak magyar részről kiküldetni. Mint illetékes helyről jelentik, a magyar kormány még egyáltalán nem állapodott meg abban, hogy e bizottságba kit fog kiküldeni.

Az általános választói jog.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi munkásság erősen szervezkedik december 19-ére, a képviselőház első ülés napjára. Az a terve, hogy impozáns számmal vonul a parlament elé és követelni fogja, hogy az aznap benyújtandó választási reformot a képviselőház vegye tárgyalás alá. Ezt a

kérést a Ház elnöke előtt egy küldöttség fogja tolmácsolni. Ez okból a munkások december 19-én nem fognak dolgozni.

A fővárosi választások.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma van a főváros II-ik és III-ik kerületében a képviselőválasztás, amely mindkét helyen a koalíciós kortések terrorizálása folytán nagy izgalommal folyik. A szavazatok számaránya egy óra-kor a következő:

A II-ik kerületben Lukács György kultuszminiszter haladópartí 308, Lendl Adolf újpárti 146 és Németh Imre ügyvéd függetlenségi 123.

Itt a választás közben izgalmas incidens is történt, a mennyiben Mezei takarékpénztári igazgató revolvert fogott Bartalics nyomdatulajdonosra. Mezeit tartóztatták, később azonban szabadon bocsátották.

A III-ik kerületben Vörös László kereskedelmi miniszter haladópartí 494, Keszits Antal függetlenségi párti 305.

Kossuth születésnapj nyilatkozata.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferencet mai születésnapja alkalmából a függetlenségi párt tagjai testületileg üdvözölték. Hoitsy Pál intézett hozzá beszédet, amit Kossuth Ferenc meghatva köszönt meg s kifejezte abbéli reményét, hogy a gondviselés meg fogja neki engedni, hogy édesatyja művét befejezhesse. Majd azt a véleményét nyilatvitotta, hogy a koalícióban a 48 nem juthat ellentétbe a 67-tel s a 67-nek várható szaporulata nem ellentét, hanem erősödés lesz.

A bolgár fejedelem Bécsben.

Budapest, november 16 (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap Ebenthalból Bécsbe érkezett.

A spanyol király Bécsben.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Alfonz spanyol király ma Serovitzban vadászott. A vadászaton kivüle részt vett Frigyes főherceg és neje Ferenc Ferdinánd, Károly István és Jenő főhercegek, Henriette és Gabriella főhercegnők, a pármái herceg és neje, valamint több főméltóság.

Az egyetem megnyitása.

Budapest, november 16 (A „Torontál” eredeti távirata.) Az egyetemet a koalíció-tól felheccelt diákok rendetlenkedései miatt tudvalevőleg bezárták. Az egyetemi tanács ma ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy az egyetemet november 20-ikán ismét megnyitja.

Flottademonstráció Törökország ellen.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből jelentik, a hatalmak november 20-ikán kezdik meg hadihajóikkal Törökország ellen a flottademonstrációt, mely egyelőre a Dardanelák békés blokadjából fog állani. A demonstrációban Magyarország és Ausztria részéről a „Szigetvár” és „Szent-György” páncélos hajók, továbbá egy torpedóküldönitmény vesz részt.

Az orosz forrongás.

Budapest, november 16 (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, a pápa brévet intézett a varsói érsekhez, melyben felhívja, hogy a lengyel klerusnak szigorúan tiltsa meg, hogy politikai agitációban részt vegyen. Ugyanilyen tiltó utasítást küldött a pápa a szentpétervári katolikus püspöknek is az orosz katolikus papokra vonatkozólag.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, Petrikauban véres összetűzés volt tegnap a katonaság és a munkásság között. Több munkás meghalt és számosan megsebesültek.

Budapest, november 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Odesszából jelentik, tegnap ott nyugalom uralkodott.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. november 16.

A készárufizlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	17 11	17 30	79	17 45	17 80
Pestvidéki uj	76	16 80	17 15	79	17 25	17 60
Bánsági uj	76	17 —	17 35	79	17 50	17 55
Bácskai uj	76	17 20	17 45	79	—	—
Rozs elsőrendű					13 80	14 —
„ másodrendű					13 60	13 70
Árpa takarmány					14 55	15 —
„ égetni való					—	—
Zab sörözésre való					14 60	15 —
Tengeri bánsági					—	—
„ másnémet					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Élesztő					—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, november 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak kisebb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.34	—	—
Buza (1906. áprilisra)	16.80	—	—
Rozs (áprilisra)	14.42	—	—
Tengeri (májusra)	14.14	—	—
Zab (áprilisra)	14.62	—	—

Vonalok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

ÉRTESETÉS!
 AZ
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
 hirdetési osztálya Budapesten,
 tulajdonos **Leopold Gyula** szerkesztő
 Irodáját jelentékenyen megnagyobbította és a modern reklám követelményeinek megfelelően berendezte (967-10.3)
Erzsébet-körut 41. szám
 alá helyezte át, ahol szakavatott pontos és lelkiismeretes tevékenységet fog kifejteni továbbra is ugy a hirdetőközönség, mint a sajtó érdekében.

FOGAK, valamint
egész
fogsorok
kaucuk, arannyal és koronával
jótállás mellett kaphatók

Wahl Jakab
fogműtermében,
Toldi Ferenc-utca 25., Vogel-féle ház.

932-43

12349. tkvi szám 1905.

977-1.1

Ujabb árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagybecskerek város árverésztára végrehajtónak Frankl Dezsőné szül. Arzenovits Mária útvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 3960 korona tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Nagybecskerek községi 1526. sz. tkvben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt 2563. hrsz. 1552. öi. sz. ház és 780 négyszögöl beltelek 260 korona kikiáltási árban 1905. évi december hó 30-ik napjának d. u. 3 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok az utóajánlatot tevő által megvevőnek fog tekintetni.

2. Árverezni kívánók tartoznak a 2309 korona alapárverési kikiáltási ár 10%-át, vagyis 230 korona 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magyar királyi ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényi átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóságnál, 1905. évi november hó 3-ik napján.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bíró.

A Rákóczy-utcában
2 udvari lakás
— 140 és 120 frt évi bér —
== azonnal kiadó. ==
Haidegger Ödön.

981-3.2

Nyomdász-
és (875-x.23)
könyvkötő-tanoncnak
jó házból való fiu
== felvétetik. ==
Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

(648-60.22)

Sárkány S. Bankháza

TELEFON 80-89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. TELEFON 80-89.
a magyar királyi szab. osztályosorsjáték főarúsítója.

Szloganyezim: Sárkányék Budapest. Folyó számla: Postai magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarépj. nztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzemmel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető. Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokoknak II-ik és III. helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalmat nem kérek, ugyasintén minden levelet, válaszshelyeg nélkül is, rögtön elintézek.

(901-12.9)

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6.

25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályú sorsjegyei már megjelentek és kérem egyúttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereeményt azonnal kiutazok.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyereeménynel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	41596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó.

Megrendelő-lap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a _____ számú ^{egész} ^{fel} ^{negyed} ^{nyolcad} sorsjegyet és ennek árát ^{postautalvánnyal küldöm.} ^{kérem utatvenni.}

A nem kívántat
tessék áthuzni.

Lakhely, u. p.:

1451/II. 1905. szám.

890-3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja 1905. évi július hó 22-én kelt 13048 számú határozatával a helybéli „József” közkórház udvarban levő utakra szükséges folyvarkavics szállítását 2037 korona 12 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1905. évi december hó 2-ik napjának d. e. II órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1905. évi november hó 11-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:
Faur,
királyi főmérnök.

Szőlővessző.

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A szőlőszet kincse.

A phyloxeraának ellent áll.

Leírását és árjegyzékét

ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mér-

sékelt áron kaphatók.

Nagymennyiségű sima és

gyökeres Delaware

vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Szeged

Központi iroda: Felső-Szeged Somogy m.

(648-60.22)

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájer Lajostól.

Kapható

Zápolya-utca 1. szám alatt
a házmesteri lakásban.

(878-x.23)

Egész éven át nyitva

Felix- gyógyfürdő

téli és nyári

≡ gyógyhely ≡

Nagyvárad mellett.

Gyógyjavallat csusz (reuma) és köszvény
ellen, I-ső rendű napi ellátás, szoba, fűtés,
világítás és fürdés

6 koronától feljebb.

Prospektust küld az igazgatóság.

Egész éven át nyitva. 979-10.3